

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

817

Vragen van het lid **Westerveld** (GroenLinks-PvdA) aan de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *seksueel misbruik in de Gehandicaptenzorg* (ingezonden 6 november 2025).

Antwoord van Staatssecretaris **Pouw-Verweij** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 8 januari 2026). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2025–2026, nr. 484

Vraag 1

Bent u bekend met het item van Pointer van 1 november jl. over een veroordeelde zedendelinquent die toch zijn beroep als verpleegkundige kon blijven uitoefenen?¹ Wat is uw reactie op deze uitzending?

Antwoord 1

Ja, ik ben bekend met dit item. Ik leef mee met het slachtoffer en haar naasten, daarnaast vind ik het van groot belang dat dit aan de orde wordt gesteld.

Vraag 2

Deelt u de mening dat het zeer zorgwekkend is dat iemand die tijdens zijn opleiding tot verpleegkundige een persoon met een beperking seksueel heeft misbruikt, waarna door de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) is geconstateerd dat er sprake is van een situatie die voor de veiligheid van patiënten of de zorg een ernstige bedreiging kan betekenen, toch het beroep kan blijven uitoefenen?

Antwoord 2

Ja, deze mening deel ik.

Vraag 3

Deelt u de mening dat het zeer zorgwekkend is dat er wettelijke mogelijkheden bestaan voor personen die zedendelicten hebben gepleegd, in het bijzonder zedendelicten waarbij personen in een kwetsbare positie zijn betrokken, om vervolgens aan de slag te gaan in sectoren zoals de gehandi-

¹ Pointer, 1 november 2025, «Veroordeeld zedendelinquent en toch verpleegkundige,» <https://pointer.kro-ncrv.nl/veroordeeld-zedendelinquent-en-toch-verpleegkundige>.

captenzorg, waarbij zij verantwoordelijk zijn voor de zorg van vaak kwetsbare mensen?

Antwoord 3

Ik begrijp dat dit tot zorgen leidt. Ik vind het ook ongewenst dat personen die zedendelicten hebben gepleegd, in het bijzonder wanneer er personen in een kwetsbare positie bij zijn betrokken, aan de slag gaan in sectoren zoals de gehandicaptensector.

Vraag 4

Hoe reflecteert u op het feit dat het tuchtcollege geen mogelijkheden heeft voor het opleggen van een beroepsverbod indien het zedendelict heeft plaatsgevonden voor de BIG-registratie?

Antwoord 4

Laat ik in zijn algemeenheid vooropstellen dat patiënten erop moeten kunnen vertrouwen dat zij kwalitatief goede zorg krijgen volgens de stand van de wetenschap en de praktijk.

Het tuchtrecht is van toepassing op zorgverleners die zijn ingeschreven in het BIG-register. Voor zorgverleners die niet in het BIG-register zijn ingeschreven, omdat zij daar vanwege opleiding nog niet voor in aanmerking komen of omdat zij een ander beroep uitoefenen, zijn andere waarborgen waaronder de Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) aanwezig en is het tuchtrecht niet aangewezen.

Vraag 5

Bent u bereid om dit gat in de huidige wet- en regelgeving te dichten? Zo ja, welke mogelijkheden ziet u hiervoor? Zo nee, waarom niet?

Vraag 6

Hoe reflecteert u op de oproep van meerdere zorgopleidingen om de Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) te verplichten in de hele zorgsector?

Antwoord vraag 5 en 6

In het kader van de Wet toetreding zorgaanbieders (Wtza) is in een brief aan de Tweede Kamer aangekondigd dat het voornemen bestaat om bij een vergunningaanvraag op grond van de Wtza voortaan standaard een VOG te vragen aan leden van de dagelijkse of algemene leiding, al dan niet voor bepaalde risicogroepen.² Dit voornemen wordt de komende maanden inhoudelijk verder uitgewerkt met betrokkenen. Hoewel leden van de dagelijkse of algemene leiding geen zorgverleners hoeven te zijn, is dit een grote stap in de standaardisering en verbetering van de integriteitstoetsing in de zorg. Op dit moment geldt dat alle zorgverleners die zorg verlenen op grond de Wet langdurige zorg (Wlz) binnen een instelling over een VOG moeten beschikken. De VOG-verplichting geldt bij de Wlz ook voor andere personen dan zorgverleners die beroepsmatig met de cliënten van de zorginstelling in contact kunnen komen. Daarnaast bestaat een VOG-verplichting voor zorgverleners die als solist Wlz zorg verlenen. Tenslotte geldt een VOG-verplichting ook voor zorgverleners en andere personen die beroepsmatig met cliënten van de zorginstelling in contact kunnen komen die in een instelling voor geestelijke gezondheidszorg zorg verlenen. De reden om niet voor alle zorgverleners verplicht een VOG te verlangen, is dat bij de plenaire behandeling van de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz) aan de orde is geweest dat een algemene VOG-verplichting voor alle zorgverleners zou leiden tot hoge kosten en administratieve lasten. Ook zou de VOG niet de garantie bieden dat de veiligheid van de zorg op orde is. Dit alles laat onverlet dat een zorgaanbieder mede in het kader van de vergewisplicht altijd een VOG van een zorgverlener kan verlangen, ook als er geen VOG-verplichting bestaat.

² Kamerstukken II 2025/26, 28 828, nr. 161.

Vraag 7

Herkent u het beeld dat iedere opleiding anders omgaat met verdenkingen en veroordelingen van studenten? Zo ja, welke mogelijkheden ziet u om hierbij heldere richtlijnen te creëren? Wie is daar volgens u voor verantwoordelijk?

Antwoord 7

Ja, ik herken dit beeld. Wanneer een student wordt verdacht van seksueel grensoverschrijdend gedrag binnen de onderwijsinstelling of binnen de stage kan de onderwijsinstelling de student schorsen of verwijderen op grond van beroepshouding of het studentenstatuut als de veiligheid in de onderwijsinstelling in het geding is.

Deze regels gelden niet automatisch in geval van verdenkingen en veroordelingen in de privésfeer, tenzij deze een bedreiging vormen voor de veiligheid op school. Het is aan de onderwijsinstelling dan wel de desbetreffende zorginstelling om te bepalen wat te doen als er dergelijke vermoedens zijn over iemand die zijn opleiding volgt. Hier kan ik geen aanvullende richtlijnen voor creëren, omdat dit buiten mijn verantwoordelijkheid valt.

De onderwijsinstelling mag een diploma verstrekken als aan alle wettelijke eisen is voldaan. De laatste stage moet hierbij in elk geval voldoende zijn. Het kan echter wel zijn voorgekomen dat een student een negatieve beoordeling heeft gekregen bij het opdoen van een eerdere praktijkervaring in een zorginstelling. Het is daarom extra belangrijk dat onderwijs- en zorginstellingen goed met elkaar communiceren over een eventueel voorval, vooral als dit zich in de privésfeer heeft afgespeeld, en wat een passende maatregel daarbij is.

Vraag 8

Welke waarborgen bestaan er momenteel om erop toe te zien dat er tijdig wordt ingegrepen bij (vermoedens van) misbruik binnen de gehandicaptenzorg?

Antwoord 8

Er bestaan verschillende waarborgen om tijdig in te kunnen grijpen bij (vermoedens van) misbruik binnen de gehandicaptenzorg. Preventief werken zorgaanbieders aan een veilige meldcultuur. Dit vraagt doorlopend aandacht. Kernactiviteiten om die veilige meldcultuur te bewerkstelligen zijn bijvoorbeeld scholing voor (nieuwe) medewerkers gericht op het herkennen van signalen van grensoverschrijdend gedrag, bewustwording over het belang van melden en handelen conform intern beleid, voorlichting aan cliënten en naasten en zorgen voor bekendheid van vertrouwenspersonen voor cliënten en medewerkers.

Daarnaast zijn er vanuit wet- en regelgeving verschillende instrumentaria. Zorgaanbieders zijn vanuit de Wkkgz verplicht om een procedure te hebben voor het intern melden van incidenten. Daaronder valt ook het melden van seksueel grensoverschrijdend gedrag of een vermoeden daarvan. (Zie ook de brochure van de IGJ «Het mag niet, het mag nooit», 2023.) Zorgaanbieders hebben de plicht om «geweld in de zorgrelatie» te melden bij de toezichthouder. Seksueel overschrijdend gedrag is een vorm van «geweld in de zorgrelatie».

De Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) heeft een handreiking «Sturen op aanpak seksueel misbruik» met praktische handvatten en aanbevelingen voor zorgorganisaties om de preventie en aanpak van seksueel misbruik te organiseren. Deze handreiking wordt momenteel herschreven. De herziene handreiking beschrijft wijzigingen in wet- en regelgeving, bevat veel achtergrondinformatie en ondersteunt organisaties bij het uitwerken van hun eigen interne beleid en procedures ten aanzien van seksueel grensoverschrijdend gedrag richting cliënten.

Vraag 9

Kunt u een recent overzicht geven van de meldingen die in de afgelopen jaren zijn gedaan bij de IGJ over (seksueel) misbruik binnen de verschillende zorgsectoren?

Antwoord 9

In 2024 ontving de inspectie 330 meldingen over (vermoedens van) seksueel grensoverschrijdend gedrag, voor het grootste deel over fysiek seksueel grensoverschrijdend gedrag (84%)³. Het aantal meldingen verschilt per zorgsector. Er waren 90 meldingen van seksueel grensoverschrijdend gedrag in de gehandicaptenzorg⁴.

Vraag 10

Wat is er sinds 2023 gedaan om de motie Westerveld uit te voeren waarin wordt gevraagd om gespecialiseerde vertrouwenspersonen vaker langs te laten gaan bij mensen met een beperking?⁵ Hoeveel extra personen zijn er opgeleid?

Antwoord 10

Voor mijn reactie op de uitvoering van de genoemde motie verwijs u ik naar beide voortgangsrapportages van de Toekomstagenda⁶. Ik heb geen zicht op het specifieke aantal extra opgeleiden personen.

Vraag 11

Bent u bereid om eindelijk de motie Westerveld c.s.3 uit 2023 uit te voeren waarin de regering wordt verzocht om het aantal inspecteurs voor de gehandicaptenzorg uit te breiden, eventueel door een herprioritering binnen de IGJ, zodat er proactief toezicht gehouden kan worden op alle intramurale gehandicaptenzorg en pgb-wooninitiatieven.

Antwoord 11

Met de Toekomstagenda is fors (26%) extra capaciteit (6 extra inspecteurs), specifiek voor de gehandicaptenzorg, toegevoegd aan de IGJ. Daarnaast is het eerder toegezegde transparantieregister van pgb-wooninitiatieven in ontwikkeling, waarmee ik wil bereiken dat de IGJ zicht heeft op deze initiatieven.

³ <https://www.igj.nl/documenten/2025/03/25/bescherm-clienten-beter-preventie-seksueel-grensoverschrijdend-gedrag-in-de-zorg-hard-nodig>

⁴ <https://www.igj.nl/over-ons/igj-in-cijfers/cijfers-over-meldingen/cijfers-meldingen-seksueel-grensoverschrijdend-gedrag>

⁵ Kamerstuk 34 843, nr. 82.

⁶ *Kamerstukken II* 2023/24, 24 170, nr. 310; *Kamerstukken II* 2024/25, 24 170, nr. 354.